

ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR

Xakimova Gulchexra Arslanbekovna

Toshkent viloyati transport texnikumi maxsus fan o'qituvchisi
tel: +99899 848-38-36 e_mail: xakimovagulchexra220182@gmail.com

Annotatsiya: Zamonaviy ta'lim muassasalarining tinglovchilarini o'quv jarayoniga jalb qilish juda qiyin, tinglovchilarni o'rganishga jalb qilish kerak; tinglovchilarni o'qishga jalb qilish maqsadida o'qituvchilar pedagogik texnologiyalardan foydalanadilar. Maqolada zamonaviy pedagogik texnologiyalar tahlil qilingan va texnologiyalardan foydalanish usullari keltirilgan.

Kalit so'zlar: pedagogik texnologiya, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish texnologiyasi, loyiha faoliyatini tashkil etish texnologiyasi, o'yin texnologiyalari, hamkorlikda o'qitish, moslashuvchan ta'lim.

Аннотация: В современных учебных заведениях очень сложно вовлечь студентов в процесс обучения; студенты должны быть вовлечены в обучение; Учителя используют педагогические технологии для вовлечения учащихся в процесс обучения. В статье анализируются современные педагогические технологии и представлены методики их использования.

Ключевые слова: педагогическая технология, технология развития критического мышления, технология организации проектной деятельности, игровые технологии, совместное обучение, гибкое обучение.

Abstract: It is very difficult to involve students in the educational process of modern educational institutions, it is necessary to involve students in learning; in order to involve students in learning, teachers use pedagogical technologies. The article analyzes modern pedagogical technologies and presents methods for using technologies.

Keywords: pedagogical technology, technology for developing critical thinking, technology for organizing project activities, game technologies, collaborative learning, flexible learning.

KIRISH.

Zamonaviy jamiyatni o'zgartirish davrida ta'lim tizimini yangilash asosiy vazifalardan biri hisoblanadi. Barkamol, ijodkor, savodli shaxsni kamol toptirish ehtiyojlarini qondiradigan insonparvar pedagogika tamoyillariga asoslangan maktab yaratish zarur. Shunday qilib, bola nostandart intellektual muammolarni hal qilishi va jamiyat hayotida faol ishtirok etishi mumkin. Ta'lim tashkilotlarida qo'yilgan vazifani amalga oshirishning asosiy vositalari zamonaviy pedagogik texnologiyalardir.

Pedagogik texnologiya - bu ko'zlangan ta'lim natijasiga erishishni ta'minlaydigan ta'lim jarayoni ishtirokchilarining maqsadli birgalikdagi harakatlarining algoritmi (ketma-ketligi) [1,3].

Ta'lim texnologiyasi - bu faqat texnik o'qitish vositalari yoki kompyuterlardan foydalanish bo'yicha tadqiqotlar emas; Bu ta'lim samaradorligini oshiradigan omillarni tahlil qilish, uslub va materiallarni loyihalash va qo'llash, qo'llaniladigan usullarni baholash orqali o'quv jarayonini optimallashtirish tamoyillarini aniqlash va usullarini ishlab chiqishga qaratilgan tadqiqotlardir.

Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish texnologiyasi. Bu texnologiya birinchi navbatda ochiq axborot makonida insonning asosiy fikrlash qobiliyatlarini shakllantiradi va bu ko'nikmalarni amalda qo'llashni o'rgatadi [4,5].

Ushbu ta'lim texnologiyasining maqsadi tinglovchilarning nafaqat o'quv darslarida, balki kundalik hayotda ham zarur bo'lgan intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishdir (aniq qaror qabul qilish, ma'lumotlar bilan ishlash, hodisalarning turli tomonlarini tahlil qilish va boshqalar).

USUL VA METODLAR.

Texnologiyadan tinglovchilar uchun yangi materialni o'rganish darslarida foydalanish mumkin. Ushbu texnologiya butun dars uchun mo'ljallangan. Bu texnologiyada muhim mezon 3 bosqichdan iborat.

Birinchi bosqich - qiyinchilik. Maqsad nafaqat talabani qiziqtirish, balki ilgari olingan bilimlarni "uyg'otish" hamdir. Bu bosqichda insonning bilimidagi kamchiliklar aniqlanib, shu bilimga ega bo'lish maqsadi qo'yiladi.

Ikkinchi bosqich - tushunish. Bu bosqichda axborot bilan ish olib boriladi. Talabani faolligini saqlab qolishga imkon beradigan texnika va usullarni tanlash kerak, masalan, o'quvchilar kundalik yuritadilar, jadvallar tuzadilar va belgilar qo'yadilar. Uchinchi bosqich - aks ettirish. Ishning ushbu bosqichida axborot tahlil qilinadi va ijodiy qayta ishlanadi. Bilim tushunish darajasiga olib keladi.

Texnologiyaning asosiy xususiyati axborot bilan mustaqil ishlashdir. Bolaning o'zi olgan bilimi unga aytilgan bilimdan qimmatroqdir.

Loyiha faoliyatini tashkil etish texnologiyasi. Loyiha faoliyati texnologiyasi - bu ta'lim mazmunining har qanday sohasidagi qidiruv va tadqiqot vazifalarini hal qilish uchun aniq rejaga muvofiq maqsadli faoliyatdir [6,7,8]. Loyiha faoliyati - bu talabalarning mustaqil ishi natijasida muammoni hal qilishda foydalanish mumkin bo'lgan o'quv va kognitiv usullarning izchil to'plamidir.

Ushbu texnologiyadan bilim, ko'nikma va malakalarni qo'llash darslarida foydalanish mumkin. Loyihalardan bitta darsda yoki o'rganilayotgan blokning butun modulida foydalanish mumkin.

Loyihaning uch bosqichi mavjud.

Birinchi - tayyorgarlik. Ushbu bosqichda muammo o'rganiladi va yechimni talab qiladigan muammo shakllantiriladi. Nima uchun bu muammo borligini aniqlash kerak. Ushbu loyihaning maqsadi va vazifalarini aniqlang.

Ikkinchi bosqich - texnologik. Ushbu bosqichda asosiy tadbirlarni va ularni amalga oshirish vaqtini o'z ichiga olgan harakatlar rejasini tuzish kerak. Ish uchun qanday resurslar va manbalar kerakligini aniqlang, loyihani rejaga muvofiq amalga oshiring. Bajarilgan ishlar asosida vizual va grafik materiallar tayyorlang va bajarilgan ishning taqdimotini qiling.

Uchinchi bosqich - yakuniy bosqich. Ushbu bosqichda loyiha taqdim etiladi, baholanadi va o'z-o'zini tahlil qiladi.

Shunday qilib, loyiha faoliyati davomida talabalar dizayn ko'nikmalarini va muammolarni ijodiy va mustaqil ravishda hal qilish qobiliyatini egallaydilar.

Koson texnologiyasi. Vaziyat - bu voqelikka asoslangan aniq vaziyat (masalan, korxonada faoliyati), uning faoliyatini tavsiflaydi va guruhda yoki yakka tartibda muhokama paytida ma'lum bir yechimni topish va amalga oshirishga qaratilgan qo'shimcha tarmoq ma'lumotlarini o'z ichiga oladi. Keys texnologiyasi - keyslardan foydalanish pedagogik texnologiya.

Bu texnologiyadan har xil turdagi darslarda foydalanish mumkin. Masofaviy ta'limda keyslardan foydalanish mumkin. Darslar yanada samarali va rang-barang bo'ladi.

Keys texnologiyasidan foydalangan holda darsni tashkil etish bosqichlari aniqlanadi.

Birinchi - tayyorgarlik. Ushbu bosqichda o'qituvchi pedagogik maqsadlarni shakllantiradi, holatlar va dars ssenariysini ishlab chiqadi.

Ikkinchi bosqich - kirish. Talabalar real vaziyatni muhokama qilishda ishtirok etadilar.

Uchinchi bosqich - analitik. Bu bosqichda muammo guruhda tahlil qilinadi. Muammoni hal qilish yo'llari yaratilmoqda. O'qituvchi bu bosqichni vaqt ichida cheklashi kerak.

To'rtinchi bosqich - yakuniy bosqich. Yakuniy bosqich, unda turli guruhlar tomonidan tahliliy ish natijalari taqdimoti o'tkaziladi. Bu bosqichda o'quvchilar muammolarning yechimlarini almashadilar va solishtiradilar [9,10].

MUHOKAMA VA TAHLILLAR.

Ushbu texnologiya tizim-faoliyat yondashuvi tamoyillariga mos keladi va shuning uchun Davlat ta'lim standarti kontekstida talabga ega.

O'yin texnologiyalari o'quvchilarga o'yinlar va interaktiv topshiriqlar orqali informatika fanini o'rganish imkonini beradi. Darslarning o'yin shakli tinglovchilarni o'quv faoliyatiga jalb qilish va rag'batlantirish vositasi sifatida ishlaydigan o'yin texnikasi va vaziyatlardan foydalangan holda darslarda yaratiladi [2].

Hamkorlikdagi ta'lim talabalarga vazifalar va loyihalar ustida birgalikda ishlash, fikr almashish va muammolarni birgalikda hal qilish imkonini beradi. Birgalikda o'rganish darslarda jamoaviy loyihalarni yaratish, juftlik yoki guruhlarga bo'lgan dastur va o'quvchilarning jamoada ishlash va muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradigan boshqa ish shakllaridan foydalanish mumkin.

Moslashuvchan ta'lim o'qituvchilarga har bir talaba uchun o'quv tajribasini individuallashtirish va uni o'ziga xos ehtiyojlari va bilim darajasiga moslashtirish imkonini beradi. Darslarda o'qituvchilarga topshiriqlar va testlarning qiyinchilik darajasini moslashtirish, har bir tinlovchining ehtiyojlariga mos keladigan materiallarni tanlash imkonini beradigan turli xil usul va usullardan foydalanish mumkin.

XULOSA.

Umuman olganda, ta'lim texnologiyasi ta'limning kuchli vositasi bo'lib, u o'rganishga qiziqish uyg'otadi va o'quvchilarning ilmiy muvaffaqiyatlarga erishishiga yordam beradi. Bu texnologiyalar o'quv jarayonini rivojlantirish va takomillashtirishda katta imkoniyatlarga ega va kelajakda ulardan foydalanish yanada kengayib boradi.

Yuqorida tavsiflangan texnologiyalar o'quvchilarning fikrlash tarzini o'rganish va harakatlarini baholash imkonini beradi. Fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish o'z-o'zini rivojlantirish yo'lidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Байбородова Л. В. Педагогические технологии в 3 ч. Часть 1. Образовательные технологии: учебник и практикум для вузов / Л. В. Байбородовой, А. П. Чернявской. // Образовательная платформа Юрайт [сайт]. — Режим доступа: <https://urait.ru/bcode/513254>.
2. Зайцев В.С. Игровые технологии в профессиональном образовании: учебно-методическое пособие. – Челябинск: Издательство «Библиотека А. Миллера», 2019. – С.5-6.
3. Ляднов Н. Д. Формирование информационной компетентности будущих педагогов в системе их профессиональной подготовки / Ляднов Н. Д. // Молодой ученый. 2023. № 4 (451). С. 170-172.
4. Редькова И.С. (2019). Методологический потенциал цифровой образовательной среды в контексте формирования профессиональной иноязычной компетенции студентов технических университетов // Коммуникативные технологии в образовании, бизнесе, политике и праве: проблемы и перспективы реализации в современной цифровой среде. Сборник материалов V Международной научно-практической конференции. Под ред. М.Р. Желтухиной. Волгоград: Научное издательство ВГСПУ «Перемена». 300 с. С. 228-230.
5. Современные педагогические технологии: учебное пособие для студентов-бакалавров, обучающихся по педагогическим направлениям и специальностям / Автор-составитель:

- О.И. Мезенцева; под. ред. Е.В. Кузнецовой; Куйб. фил. Новосиб. гос. пед. ун-та. – Новосибирск: ООО «Немо Пресс», 2018. – 140 с.
6. Современные образовательные технологии: учеб. пособие / М. С. Фабриков; Владим. гос. ун-т им. А. Г. и Н. Г. Столетовых. – Владимир: Издво ВлГУ, 2021. – 224 с. – ISBN 978-5-9984-1285-1.
7. Султанова, М.С. Технология проектной деятельности (из опыта работы) / М.С. Султанова // Инновационные педагогические технологии: материал VII Междунар. науч. конф. (г. Казань, май 2018 г.) – Казань: Бук, 2018. – с.86-87. Режим доступа: <https://moluch.ru/conf/ped/archive/214/12350/>
8. Таршхоева Ж. Т. Информационные технологии в системе современного образования // Молодой ученый. 2021. № 29 (371). С. 21-24.
9. Устинова Л.Г. Развитие творческого потенциала студентов в условиях рейтинговой технологии обучения: дис..канд.: 13.00.08: защищена 2022-07- 07: утв. 2022-07-07 / Л.Г. Устинова — Волгоград: 2022.— 214 с.
10. Хангельдиева И.Г. Востребованность перемен в современном образовании / И.Г. Хангельдиева // Отечественная и зарубежная педагогика. — 2019. — 2(64). — с. 33-48.